

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi elinkeinotulon verottamisesta annetun lain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan, että elinkeinotulon verottamisesta annettua lakia täydennettäisiin vuonna 1990 voimaan tulevan henkilöstörahas-
tolain edellyttämällä sekä yhtiöveron hyvitys-
järjestelmään liittyvillä eräillä muutoksilla. Ehdotuksen mukaan henkilöstörahas-
tolaisissa tarkoitettu voittopalkkioerä olisi yrityksen tulon-
hankkimismenona verotuksessa vähennyskel-
poinen. Laki yhtiöveron hyvityksestä koskee
vain kotimaisia osinkoja, joten ulkomailta saa-
dun osinkotulon verokohtelusta sovitaan Suo-
men ja muiden valtioiden välisissä kaksinker-
taisen verotuksen välttämissopimuksissa. Neu-
vottelujen aikana vallitsevana kahden vuoden
siirtymä kautena ehdotetaan Suomeen kotiutet-
tavat osingot säädettäväksi eräin edellytyksin
verosta vapaiksi.

Yritysten tuloverokohtelua ehdotetaan muu-
tettavaksi ulottamalla jälleenhankintavara-
usmahdollisuus koskemaan myös toimitilaosak-
keiden ja ammattimaiseen liikenteeseen käytet-
tyjen autojen luovutushintaa. Vaihto-omaisuus-
den aliarvostusmahdollisuutta vuodelta 1991
toimitettavassa verotuksessa supistettaisiin ko-
konaisverouudistukselle asetettujen tavoittei-
den mukaisesti.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan vuo-
den 1990 alusta, samanaikaisesti aiemmin ku-
luvana vuonna hyväksytyn elinkeinotulon ve-
rottamisesta annetun lain muuttamista koske-
van lain kanssa. Lakia sovellettaisiin ensim-
mäisen kerran vuodelta 1990 toimitettavassa
verotuksessa.

Esitys liittyy valtion tulo- ja menoarvioon
vuodelle 1990.

PERUSTELUT

**1. Nykyinen tilanne ja ehdotet-
tavat muutokset**

**1.1. Yhtiöveron hyvitysjärjestelmään liittyvät
muutokset**

Laki yhtiöveron hyvityksestä (1232/88) tulee
voimaan vuoden 1990 alusta. Osinkovähennys-
järjestelmästä siirrytään yhtiöveron hyvitysjär-
jestelmään, jonka keskeinen ajatus on osa-
keyhtiön ja sen osakkeenomistajan verotuksen
yhteen liittäminen jaetun osingon osalta. Lakia
sovelletaan vuonna 1990 valtion- ja kunnallis-
verotuksessa yhtiöihin ja osingonsaajiin riippu-
matta siitä, verotetaanko niitä tulo- ja varalli-

suusverolain, elinkeinotulon verottamisesta an-
netun lain vai maatilatalouden tuloverolain
mukaan. Laki kuitenkin koskee ainoastaan
kotimaisen yhtiön jakamaa osinkoa, eivätkä
ulkomailta maksettavat osingot tai niihin liitty-
vät vieraan valtion sisäisen lainsäädäntönsä tai
verosopimuksen perusteella mahdollisesti
myöntämät yhtiöveron hyvitykset näin ollen
kuulu sen soveltamisalaan. Tarkoituksena on,
että Suomen ja muiden valtioiden välillä kak-
sinkertaisen verotuksen välttämiseksi tehtyjä
sopimuksia täydennettäisiin tarvittavin osin ja
ulkomailta maksettavien osinkojen verokohte-
lusta sovittaisiin kunkin valtion kanssa erik-
seen.

Suomalaisen yhtiön toisesta verosopimusvaltiosta saamat osingot on sopimusmääräyksillä säädetty Suomessa verosta vapaiksi samoin edellytyksin kuin kotimaiselta osakeyhtiöltä saadut osingot. Ketjuverotuksen estämiseksi säädetty osinkojen verovapautta koskevat elinkeinotulon verottamisesta annetun lain (360/68) 6 §:n säännökset eivät kuitenkaan tule sovellettaviksi enää niihin kotimaisiin osinkoihin, jotka jaetaan yhtiöveron hyvytyksestä annetun lain voimaantumisen jälkeen päätyviltä tilikaudelta, joten verosopimusmääräyksiä on muutettava vastaamaan muuttunutta sisäistä lainsäädäntöä. Neuvottelujen vaatimana kahden vuoden siirtymäkautena ehdotetaan elinkeinotulon verottamisesta annetussa laissa säädettäväksi ulkomaisten osinkojen verokohtelusta siten, että sääntely vastaisi verosopimuksissa noudatettavaa menettelyä. Sen mukaan ulkomainen osinko olisi Suomessa verosta vapaata tuloa, jos Suomen ja vieraan valtion välillä on voimassa verosopimus. Lisäksi verovapauden edellytyksenä olisi tietty maksajan ja saajan välinen etuyhteys siten, että osingonsaajan omistamien osakkeiden tulee oikeuttaa vähintään 10 prosentin äänimäärään osinkoa jakavan ulkomaisen yhteisön yhteenlasketusta äänimäärästä.

Muutos toteutettaisiin lisäämällä elinkeinotulon verottamisesta annettuun lakiin väliaikaisesti uusi 61 a §.

1.2. Henkilöstörahalain edellyttämät muutokset

Henkilöstörahalaki (/89), joka määrittelee uuden yhteisömuodon, henkilöstörahalain, tulee voimaan vuoden 1990 alusta. Rahasto on itsenäinen oikeushenkilö, ja sen voi laissa säädetyin edellytyksin perustaa yrityksen henkilöstö. Perustamisen yhtenä edellytyksenä on, että yrityksessä on voittopalkkiojärjestelmä, jonka mukaan yritys suorittaa rahastolle voittopalkkioeria.

Edellä mainittua lakia koskevassa hallituksen esityksessä (HE n:o 41, 1989 vp.) edellytettiin, että henkilöstörahalain, työnantajayrityksen ja rahaston jäsenen verotus järjestettäisiin siten, että verotuksen kertaantuminen estettäisiin, rahaston kautta saatavaa tuloa verotettaisiin muihin tuloihin verrattuna neutraalisti ja rahaston verotus toimitettaisiin mahdollisimman yhdenmukaisesti muiden vastaavien yhteis-

söjen verottamisen kanssa. Henkilöstörahalain edellyttää siten tulo- ja varallisuusverolain, ennakoperintälain ja elinkeinotulon verottamisesta annetun lain muuttamista. Tulo- ja varallisuusverolain muuttamista koskeva esitys annetaan myös eduskunnalle valtion vuoden 1990 tulo- ja menoarvioon liittyvänä. Ennakoperintälain muutosesitys (HE n:o 90, 1989 vp.) annettiin eduskunnalle 16 päivänä kesäkuuta 1989.

Tässä esityksessä ehdotetaan, että henkilöstörahalain siirretty voittopalkkioeria katsottaisiin yrityksen tulonhankkimismenoksi ja siten vähennyskelpoiseksi verotuksessa. Muutos toteutettaisiin lisäämällä elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 8 §:n 14 kohdaksi asiaa koskeva maininta.

1.3. Toimitilaosakkeiden luovutushinnan jälleenhankintavaraus

Elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 30 §:n mukaan koneiden, kaluston ja muun niihin verrattavan irtaimen käyttöomaisuuden hankintamenosta tehdään poistot yhtenä eränä menojäännöksestä. Menojäännös on verovuoden aikana käyttöön otetun irtaimen käyttöomaisuuden hankintamenojen ja aikaisemmin käyttöön otetun vastaavan omaisuuden poistamattomien hankintamenojen summa vähennettynä verovuoden aikana saaduilla luovutushinnoilla ja muilla vastikkeilla. Jos luovutushinta, vastike tai niiden osa on jäänyt menojäännöstä laskettaessa vähentämättä, katsotaan se verovuoden veronalaiseksi tuotoksi, ellei verovelvollinen elinkeinotoimintaansa jatkaessaan tee todennäköiseksi aikovansa hankkia uutta vastaavaa käyttöomaisuutta. Tällöin vähentämättä jätetty erä voidaan vähentää kahden tai lääninveroviraston luvalla useamman seuraavan verovuoden aikana käyttöön otettavan käyttöomaisuuden hankintamenosta. Elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 31 §:ssä tarkoitetun käyttöomaisuuden suhteen voidaan menetellä vastaavalla tavalla. Viimeksi mainittu säännös koskee kiinteistön ainesosia ja tarpeistoa, esimerkiksi hissejä, lämpökeskusten koneita ja laitteita, liesiä, jää- ja pakastekaappeja, ilmanvaihto- ja ilmastointilaitteita sekä voimansiirtojohtoja.

Elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 41 §:n mukaan luovutetusta, tuhoutuneesta, anastetusta tai muusta syystä menetetyistä,

muusta kuin lain 30 ja 31 §:ssä tarkoitettusta kuluvaista käyttöomaisuudesta saadut veronalaiset luovutushinnat ja muut vastikkeet tuloutetaan ja hankintamenon poistamaton osa vähennetään sinä verovuonna, jona käyttöomaisuus on luovutettu tai menetys on todettu. Luovutushintojen ja muiden vastikkeiden tulouttamista koskee myös tässä tapauksessa elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 43 §:ssä säädetty poikkeus, jonka mukaan verotusta on mahdollisuus lykätä tuonemmaksi, jos verovelvollinen jatkaa elinkeinotoimintaansa ja tekee todennäköiseksi aikovansa hankkia uutta kuluvaista käyttöomaisuutta luovutetun tilalle tai aikovansa korjata vahingoittuneen hyödykkeen. Tuloutus tapahtuu tällöinkin epäsuorasti siten, että tuloutettava vastike tai sen osa vähennetään uuden kuluvan käyttöomaisuuden hankintamenosta ja poistot tehdään vasta näin vähennetyistä hankintamenosta.

Edellä mainitulla tavalla tapahtuva tuloutuksen lykkääminen, josta käytetään nimitystä jälleenhankintavarauks, voidaan voimassa olevan lainsäädännön mukaan tehdä kuluvan käyttöomaisuuden, esimerkiksi toimitilana käytetyn rakennuksen osalta. Kulumattoman käyttöomaisuuden eli maa-alueen tai arvopaperin luovutushintojen tai muiden vastikkeiden tulouttamista ei sitä vastoin voida lykätä omaisuuden luovutusvuotta myöhempään ajankohdaksi. Esimerkiksi yrityksen toimitilojen hallintaan oikeuttavien osakkeiden myynnistä saadut veronalaiset luovutushinnat luetaan näin ollen sen verovuoden veronalaiseksi tuloksi, jona omaisuus on luovutettu, vahingoittunut tai tuhoutunut. Samana verovuonna vähennetään myös omaisuuden hankintameno.

Rakentamisen nykyinen kustannuskehitys pakottaa verovelvollisen useimmiten käyttämään koko toimitilojen myynnistä saamansa myyntihinnan uushankinnan rahoittamiseen. Kun myyntivoittoverotusta koskevia säännöksiä kokonaisverouudistuksen yhteydessä kuluvan vuoden alusta lukien tarkennettiin, kasvoi tarve jälleenhankintavarauksmahdollisuuden laajentamiseen myös yrityksen toimitilojen hallintaan oikeuttavia osakkeita koskevaksi, vaikka osakkeiden luovutushintaan sisältyykin rakennuksen ohella myös tontin osuus, josta saatavasta luovutusvoitosta ei varausta ole ollut mahdollista tehdä.

Vastauksessaan hallituksen esitykseen laiksi elinkeinotulon verottamisesta annetun lain muuttamisesta (HE n:o 25/ 1989 vp.) eduskun-

ta edellytti, että toimitilaosakkeiden varausmahdollisuutta koskeva hallituksen esitys annetaan pikaisesti eduskunnalle.

Esityksessä ehdotetaan, että elinkeinotoimintaa harjoittava verovelvollinen, joka luovuttaa omien toimitilojensa hallintaan oikeuttavat osakkeet, voisi tehdä jälleenhankintavarauksen samaan tapaan ja samassa laajuudessa kuin luovuttaessaan käyttöomaisuusrakennuksen.

Jälleenhankintavarauksen käyttäminen olisi esityksen mukaan mahdollista myös sellaisten osakkeiden hankintamenon kattamiseen, jotka oikeuttavat verovelvollisen omien toimitilojen hallintaan. Tämä olisi mahdollista verovelvollisen luovuttaessa vastaavaan käyttöön oikeuttavat toimitilaosakkeet tai elinkeinotoimintansa käytössä olleen rakennuksen. Sen sijaan muuta, elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 30 ja 31 §:ssä tai 33 §:n 1 momentin 2 kohdassa ja 36, 37, 38 ja 39 §:ssä tarkoitettua kuluvaista käyttöomaisuutta luovutettaessa jälleenhankintavarauks ei olisi mahdollisuutta tehdä toimitilaosakkaiden hankkimiseksi.

Aikaisemmasta poiketen jälleenhankintavarauksmahdollisuus koskisi myös ammattimaiseen liikenteeseen käytettäviä autoja, joiden hankintamenosta poistot on tehty elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 33 §:n 1 momentin 2 kohdan nojalla.

Kuten tähänkin saakka, kuluvaista käyttöomaisuutta koskeva jälleenhankintavarauksen niin sanottu ristiinkäyttö olisi edelleenkin mahdollista.

Edellytyksenä olisi, kuten jälleenhankintavarauksia tehtäessä tähänkin saakka, että verovelvollinen jatkaa elinkeinotoimintaansa. Voimassa olevien säännösten mukaan on niinkään edellytetty, että verovelvollinen tekee todennäköiseksi aikovansa hankkia sijaan uutta kuluvaista käyttöomaisuutta. Oikeuskäytännössä on lisäksi edellytetty, että tuloutuksen lykkääminen perustuu verovelvollisen kirjanpitoon. Vastaava edellytys sisältyy lakiehdotukseen. Vähennysvaatimus esitettäisiin veroilmoituksessa.

Toimitilaosakkeitten luovutuksen yhteydessä tehdyn jälleenhankintavarauksen määrä olisi veronalaisen luovutushinnan ja vähennyskelpoisen hankintamenon erotus. Määrää ei tuloutettaisi osakkeiden tai kuluvan käyttöomaisuuden luovutusvuonna, vaan epäsuorasti vähentämällä erotus sijaan hankittavan omaisuuden hankintamenosta. Varauks tuloutuu, kun osakkeet, joiden hankintamenoa on katettu

varauksella, luovutetaan. Luovutusvoitto muodostuu tällöin suuremmaksi, koska jälleenhankintavaraus pienentää vähennyskelpoista hankintamenoa. Luovutusvoitosta voitaisiin muiden edellytysten täytyessä kuitenkin tehdä uusi jälleenhankintavaraus.

Elinkeinotulon verottamisesta annetun lain säännöksistä johtuu, että luovutettaessa vähintään viisi vuotta omistettuja osakkeita luovutushinta on vain osittain veronalainen. Hankintameno saattaa olla tällöin vain osittain vähennyskelpoinen elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 6 §:n 1 momentin 1 ja 1 a kohdan sekä 8 §:n 2 kohdan nojalla. Jotta tehty jälleenhankintavaraus myös näissä tilanteissa luettaisiin veronalaiseksi tuloksi, on asiasta tarpeen säätää erikseen, kuten arvopapereiden suhteen on menetelty 42 §:n 1 momentissa tarkoitetun poiston osalta. Kuten arvopaperin hankintamenosta tehty poisto, myös jälleenhankintavaraus olisi veronalaista tuloa viiden vuoden määräajan jälkeenkin.

Jälleenhankintavaraukseen liittyvät muutokset toteutettaisiin elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 6 §:n 1 momentin 1 kohtaa sekä 30 §:n 4 momenttia ja 41, 42 sekä 43 §:ää muuttamalla. Viimeksi mainittuun säännöksen koottaisiin sekä kuluva että kulumatonta käyttöomaisuutta koskeva jälleenhankintavaraukseen liittyvä sääntely. Elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 30 ja 31 §:ssä tarkoitettua kuluvan käyttöomaisuuden osalta jälleenhankintaa koskeva määräaika yhdenmuikaistettaisiin kolmeksi vuodeksi, kuten muidenkin kysymykseen tulevien omaisuuserien osalta. Lääninverovirasto voisi, kuten tähänkin saakka, hakemuksesta erityisistä syistä pidentää jälleenhankinnalle säädettyä määräaika.

1.4. Vaihto-omaisuuden aliarvostaminen

Kokonaisverouudistuksen eräänä tavoitteena on ollut yhteisöverokannan alentaminen, johon liittyen muun muassa vaihto-omaisuuden aliarvostusmahdollisuutta on asteittain supistettu. Vuodelta 1990 toimitettavassa verotuksessa sovellettavia veroasteikkoja ja veroprosentteja koskevassa esityksessään hallitus ehdottaa yhteisöverokannan alentamista 25 prosenttiin. Vaihto-omaisuuden aliarvostusmahdollisuus supistuu 30 prosenttiin 14 päivänä heinäkuuta 1989 annetun elinkeinotulon verottamisesta annetun lain muuttamista koskevan

lain (661/89) 28 §:n 2 momentin mukaisesti. Koska tarkoituksena on, että yhteisöverokantaa edelleenkin alennettaisiin 23 prosenttiin vuodelta 1991 toimitettavassa verotuksessa, vaihto-omaisuuden aliarvostusmahdollisuutta ehdotetaan mainitulta vuodelta toimitettavassa verotuksessa supistettavaksi viidellä prosenttiyksiköllä. Tällöin varastovarauksen enimmäismäärä olisi 25 prosenttia. Aliarvostusmahdollisuus olisi tällöin saman suuruinen myös siinä tapauksessa, jolloin verovelvollinen on tehnyt toimintavarauksen. Verovelvollisella olisi kuitenkin oikeus myös vuodelta 1991 toimitettavassa verotuksessa lukea kuluksi yhtä suuri markkamäärä kuin edellisenäkin vuonna, mutta kulun määrä ei saisi ylittää vuoden 1990 verotuksessa voimassa olleita suhteellisia enimmäismääriä. Vaihto-omaisuuteen kuuluvien eräiden arvopapereiden ja johdannaissopimusten varastovaraus pysyisi vuoden 1990 tasolla ja olisi enintään 10 prosenttia.

Muutos toteutettaisiin elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 28 §:n 2 momenttia muuttamalla ja lain voimaantulosäännöksen sisältävällä siirtymävaiheen sääntelyllä.

2. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Yhtiöveron hyvitysjärjestelmään ja henkilöstörahostolakiin liittyvillä muutoksilla ei ole olennaista vaikutusta veron tuottoon. Jälleenhankintavarauksella voidaan luovutusvoiton verotusta siirtää myöhempään ajankohtaan, millä on jossain määrin vaikutusta verokertymään. Vaihto-omaisuuden aliarvostusmahdollisuuden supistaminen liittyy yhteisöverokannan alentamiseen ja muihin vasta vuodelta 1991 toimitettavassa verotuksessa toteutettaviin muutoksiin, eikä arviota yksittäisen muutoksen taloudellisesta vaikutuksesta ole erikseen mahdollista esittää.

3. Voimaantulo

Lakiehdotus on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 1990 alusta. Laajennettu jälleenhankintavaraus olisi mahdollista tehdä vuonna 1990 tai sen jälkeen päätyviltä tilikausilta. Aliarvostusmahdollisuutta koskeva muutosehdotus tulisi sovellettavaksi vuodelta 1991 toimitettavassa verotuksessa.

4. Säättämisjärjestys

Lakiehdotus olisi käsiteltävä valtiopäiväjärjestyksen 68 §:n mukaisessa yhtä vuotta pi-

demmältä ajalta kannettavaa veroa koskevassa säättämisjärjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

elinkeinotulon verottamisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan elinkeinotulon verottamisesta 24 päivänä kesäkuuta 1968 annetun lain (360/68) 6 §:n 1 momentin 1 kohta, 8 §:n 12 ja 13 kohta, 28 §:n 2 momentti, 30 §:n 4 momentti, 41 §, 42 §:n 2 momentti ja 43 §,

sellaisina kuin ne ovat, 6 §:n 1 momentin 1 kohta, 28 §:n 2 momentti, 41 § ja 42 §:n 2 momentti 14 päivänä heinäkuuta 1989 annetussa laissa (661/89), 8 §:n 12 ja 13 kohta 17 päivänä kesäkuuta 1988 annetussa laissa (562/88), 30 §:n 4 momentti 21 päivänä tammikuuta 1983 annetussa laissa (71/83) ja 43 § osittain muutettuna viimeksi mainitulla lailla, sekä

lisätään 8 §:ään uusi 14 kohta ja lakiin väliaikaisesti uusi 61 a §,

sellaisena kuin 8 § on osittain muutettuna mainituilla 14 päivänä heinäkuuta 1989 ja 17 päivänä kesäkuuta 1988 annetuilla laeilla sekä 23 päivänä joulukuuta 1977, 18 päivänä kesäkuuta 1971 ja 21 päivänä marraskuuta 1986 annetuilla laeilla (1001/77, 525/71 ja 824/86), seuraavasti:

6 §

Veronalaista tuloa eivät ole:

1) 40 prosenttia käyttöomaisuuteen kuuluvista kiinteistöistä ja arvopapereista saaduista luovutushinnoista tai muista vastikkeista, jos verovelvollinen on omistanut kiinteistön vähintään 10 ja arvopaperin vähintään 5 vuotta, kuitenkin niin, että palautuva, verotuksessa arvopaperin hankintamenosta aikaisemmin 42 §:n 1 momentin perusteella hyväksytty poisto samoin kuin 43 §:n perusteella osakkeiden hankintamenosta vähennetty määrä ovat veronalaista tuloa 5 vuoden määräajan jälkeenkin,

tunut elantokustannusten lisäys sen mukaan kuin verohallitus tarkemmin määrää,

13) ydinennergialain (990/87) mukainen ydinjätehuoltomaksu sekä

14) henkilöstörahastolaissa (/89) tarkoitettu voittopalkkioerä.

28 §

Verovuoden kuluja on verovelvollisen sitä vaatiessa lisäksi enintään 25 prosenttia vaihtomaisuuden siitä hankintamenon osasta, jota ei 1 momentin säännösten perusteella ole katsottu kuluksi. Poiketen siitä mitä edellä on säädetty enimmäisprosenttimäärästä, verovuoden kuluja on enintään 10 prosenttia

1) muiden arvopapereiden hankintamenosta kuin asunto-osakeyhtiön ja muun sellaisen yhtiön osakkeiden hankintamenosta, jotka oikeuttavat määrätyn huonetilan hallintaan yhtiön omistamassa rakennuksessa, sekä

8 §

Edellä 7 §:ssä tarkoitettuja vähennyskelpoisia menoja ovat muun ohessa:

12) verovelvollisen ja hänen puolisonsa elinkeinotoimintaan liittyvästä työmatkasta aiheu-

2) sellaisten vakioitujen optioiden hankintamenosta, jotka koskevat arvopapereita tai arvopapereiden hinnan kehitystä kuvaavan tunnusluvun muutoksen perusteella laskettavaa suoritusta.

30 §

Menojäännöstä laskettaessa vähentämättä jäänyt osa irtaimesta käyttöomaisuudesta verovuoden aikana saaduista luovutushinnoista ja muista vastikkeista katsotaan verovuoden veronalaiseksi tuotoksi 43 §:ssä säädettyin poikkeuksin.

41 §

Luovutetusta sekä tuhoutuneesta, anastetusta tai muusta syystä menetetystä muusta kuin 30 ja 31 §:ssä tarkoitettua kuluvaista käyttöomaisuudesta saadut veronalaiset luovutushinnat ja muut vastikkeet tuloutetaan ja vähennyskelpoinen poistamatta oleva hankintamenon osa vähennetään sinä verovuonna, jona käyttöomaisuus on luovutettu tai menetys on todettu, 43 §:ssä säädettyin poikkeuksin.

42 §

Maa-alueen, arvopaperin ja muun kulumatoman käyttöomaisuuden veronalaiset luovutushinnat ja muut vastikkeet tuloutetaan ja hankintameno tai sen vähennyskelpoinen osa poistetaan sinä verovuonna, jona käyttöomaisuus on luovutettu, tuhoutunut tai vahingoittunut, 43 §:ssä säädettyin poikkeuksin.

43 §

Verovelvollisen vaatimuksesta vähennetään 30 §:ssä tarkoitettua menojäännöstä laskettaessa vähentämättä jäänyt erä sekä 33 §:n 1 momentin 2 kohdassa ja 34, 36, 37, 38 ja 39 §:ssä tarkoitettua käyttöomaisuudesta tai verovelvollisen käytössä olevien toimitilojen hallintaan oikeuttavista osakkeista saatu veronalainen luovutushinta tai muu vastike, poistamatonta hankintamenoa vastaavaa osaa lukuun ottamatta, verovuonna käyttöön otetun kuluvaan käyttöomaisuuden hankintamenosta tai kuntoon saattamisesta johtuneista menoista.

Verovelvollisen vaatimuksesta vähennetään pääasiallisesti verovelvollisen toimitilana käytetystä rakennuksesta tai verovelvollisen toimitilojen hallintaan oikeuttavista osakkeista saatu veronalainen luovutushinta tai muu vastike,

poistamatonta hankintamenoa vastaavaa osaa lukuun ottamatta, sellaisten osakkeiden, jotka oikeuttavat verovelvollisen toimitilojen hallintaan, hankinnasta ja tilojen kuntoon saattamisesta aiheutuneista menoista.

Jos verovelvollinen jatkaa elinkeinotoimintaansa ja tekee todennäköiseksi aikovansa hankkia tai korjata kuluvaan käyttöomaisuutta, tuloutetaan 1 momentissa tarkoitettua määrästä, jota ei ole verovuonna vähennetty 1 tai 2 momentissa tarkoitettulla tavalla, kirjanpidossa tehty *kuluvan käyttöomaisuuden jälleenhankintavaraus* vähentämällä se viimeistään kolmantena verovuotena käyttöön otetun kuluvaan käyttöomaisuuden hankintamenosta tai kuntoon saattamisesta johtuneista menoista.

Jos verovelvollinen jatkaa elinkeinotoimintaansa ja tekee todennäköiseksi aikovansa hankkia tai korjata käyttöomaisuutta, tuloutetaan 2 momentissa tarkoitettua määrästä, jota ei ole verovuonna vähennetty 1 tai 2 momentissa tarkoitettulla tavalla, kirjanpidossa tehty *toimitilan jälleenhankintavaraus* vähentämällä se viimeistään kolmantena verovuotena käyttöön otetun 1 tai 2 momentissa tarkoitettua käyttöomaisuuden hankintamenosta tai kuntoon saattamisesta johtuneista menoista.

Jos varauksia ei ole edellä tarkoitettulla tavalla käytetty, ne luetaan sen verovuoden veronalaiseksi tuloksi, jonka aikana ne olisi viimeistään ollut käyttöomaisuuden hankintamenosta vähennettävä. Sen läänin lääninverovirasto, jonka alueella verovelvollisen kotipaikka on, voi kuitenkin myöntää verovelvollisen hakemuksesta erityisistä syistä pidennyksen edellä tarkoitettuun määräaikaan.

61 a §

Yhteisön muulta kuin kotimaiselta yhteisöltä saama osinkotulo ei ole veronalaista tuloa, jos osingon maksavan yhteisön asuinvaltion ja Suomen valtion välillä voimassa olevan kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi tehdyn sopimuksen määräyksen mukaan toisesta sopimusvaltiosta maksetut osingot ovat Suomen verosta vapaat samoin edellytyksin kuin suomalaisen yhteisön toiselle suomalaiselle yhteisölle maksamat osingot. Edellytyksenä on lisäksi, että osingonsaajan omistamat osakkeet tuottavat vähintään 10 prosentin äänimäärän osinkoa jakavan yhteisön yhteenlasketusta äänimäärästä.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 1990. Lakia sovelletaan ensimmäisen kerran vuodelta 1990 toimitettavassa verotuksessa.

Lain 61 a § on voimassa vuoden 1991 loppuun. Sitä sovelletaan vuodelta 1990 ja 1991 toimitettavassa verotuksessa.

Lain 28 §:n 2 momenttia sovelletaan vuodelta 1991 toimitettavassa verotuksessa. Vuodelta 1990 toimitettavassa verotuksessa 28 §:n 2 mo-

menttia sovelletaan sellaisena kuin se on 14 päivänä heinäkuuta 1989 annetussa laissa (661/89). Vuodelta 1991 toimitettavassa verotuksessa verovelvollisella on oikeus 28 §:n 2 momentin nojalla lukea kuluksi yhtä suuri markkamäärä kuin edellisenä verovuonna, kuitenkin niin, että kulun määrä ei saa ylittää edellisen vuoden verotuksessa voimassa olleita suhteellisia enimmäismääriä.

Helsingissä 12 päivänä syyskuuta 1989

Tasavallan Presidentti

MAUNO KOIVISTO

Valtiovarainministeri *Erkki Liikanen*

L a k i

elinkeinotulon verottamisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan elinkeinotulon verottamisesta 24 päivänä kesäkuuta 1968 annetun lain (360/68) 6 §:n 1 momentin 1 kohta, 8 §:n 12 ja 13 kohta, 28 §:n 2 momentti, 30 §:n 4 momentti, 41 §, 42 §:n 2 momentti ja 43 §,

sellaisina kuin ne ovat, 6 §:n 1 momentin 1 kohta, 28 §:n 2 momentti, 41 § ja 42 §:n 2 momentti 14 päivänä heinäkuuta 1989 annetussa laissa (661/89), 8 §:n 12 ja 13 kohta 17 päivänä kesäkuuta 1988 annetussa laissa (562/88), 30 §:n 4 momentti 21 päivänä tammikuuta 1983 annetussa laissa (71/83) ja 43 § osittain muutettuna viimeksi mainitulla lailla, sekä

lisätään 8 §:ään uusi 14 kohta ja lakiin väliaikaisesti uusi 61 a §,

sellaisena kuin 8 § on osittain muutettuna mainituilla 14 päivänä heinäkuuta 1989 ja 17 päivänä kesäkuuta 1988 annetuilla laeilla sekä 23 päivänä joulukuuta 1977, 18 päivänä kesäkuuta 1971 ja 21 päivänä marraskuuta 1986 annetuilla laeilla (1001/77, 525/71 ja 824/86), seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

6 §

Veronalaista tuloa eivät ole:

1) 40 prosenttia käyttöomaisuuteen kuuluvista kiinteistöistä ja arvopapereista saaduista luovutushinnoista tai muista vastikkeista, mikäli verovelvollinen on omistanut kiinteistön vähintään 10 ja arvopaperin vähintään 5 vuotta, kuitenkin niin, että palautuva, verotuksessa arvopaperin hankintamenosta aikaisemmin 42 §:n 1 momentin perusteella hyväksytty poisto on veronalaista tuloa 5 vuoden määräajan jälkeenkin,

6 §

Veronalaista tuloa eivät ole:

1) 40 prosenttia käyttöomaisuuteen kuuluvista kiinteistöistä ja arvopapereista saaduista luovutushinnoista tai muista vastikkeista, *jos* verovelvollinen on omistanut kiinteistön vähintään 10 ja arvopaperin vähintään 5 vuotta, kuitenkin niin, että palautuva, verotuksessa arvopaperin hankintamenosta aikaisemmin 42 §:n 1 momentin perusteella hyväksytty poisto *samoin kuin 43 §:n perusteella osakkeiden hankintamenosta vähennetty määrä* ovat veronalaista tuloa 5 vuoden määräajan jälkeenkin,

8 §

Edellä 7 §:ssä tarkoitettuja vähennyskelpoisia menoja ovat muun ohessa:

12) verovelvollisen ja hänen puolisonsa elinkeinotoimintaan liittyvästä työmatkasta aiheutunut elantokustannusten lisäys sen mukaan kuin verohallitus tarkemmin määrää, *sekä*

13) ydinenergialain (990/87) mukainen ydinjätehuoltomaksu.

12) verovelvollisen ja hänen puolisonsa elinkeinotoimintaan liittyvästä työmatkasta aiheutunut elantokustannusten lisäys sen mukaan kuin verohallitus tarkemmin määrää,

13) ydinenergialain (990/87) mukainen ydinjätehuoltomaksu *sekä*

14) henkilöstörahastolaissa (/89) tarkoitettu voittopalkkioerä.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

28 §

Verovuoden kulua on verovelvollisen sitä vaatiessa lisäksi enintään 30 prosenttia vaihtomaisuuden siitä hankintamenon osasta, jota ei 1 momentin säännösten perusteella ole katsottu kuluksi. *Sellaisen verovelvollisen, joka on verovuonna tehnyt 46 a §:n nojalla toimintavaruuden tai jolla on aikaisemmin tehtyjä purkamattomia toimintavaruuksia, verovuoden kulua on kuitenkin enintään 25 prosenttia edellä mainitusta hankintamenon osasta.* Poiketen siitä mitä edellä on säädetty enimmäisprosenttimääristä, verovuoden kulua on enintään 10 prosenttia

1) muiden arvopapereiden hankintamenosta, kuin asunto-osakeyhtiön ja muun sellaisen yhtiön osakkeiden hankintamenosta, jotka oikeuttavat määrätyn huonetilan hallintaan yhtiön omistamassa rakennuksessa, sekä

2) sellaisten vakioitujen optioiden hankintamenosta, jotka koskevat arvopapereita tai arvopapereiden hinnan kehitystä kuvaavan tunnusluvun muutoksen perusteella laskettavaa suoritusta.

30 §

Menojäännöstä laskettaessa vähentämättä jäänyt osa irtaimesta käyttöomaisuudesta verovuoden aikana saaduista luovutushinnoista ja muista vastikkeista katsotaan verovuoden veronalaiseksi tuotoksi. *Mikäli verovelvollinen jatkaa elinkeinotoimintaansa ja tekee todennäköiseksi aikovansa hankkia uutta kuluva käyttöomaisuutta, menojäännöstä laskettaessa vähentämättä jäänyttä erää ei kuitenkaan katsota verovuoden tuotoksi, vaan se vähennetään kahden tai, mikäli sen läänin lääninverovirasto, jonka alueella verovelvollisen kotipaikka on, verovelvollisen hakemuksesta erityisistä syistä niin päättää, useamman seuraavan verovuoden aikana käyttöön otetun kuluvan käyttöomaisuuden hankintamenoista.* Edellä mainituin tavoin vähentämättä jäänyt erä luetaan sen verovuoden veronalaiseksi tuotoksi, jonka aikana se olisi viimeistään ollut käyttöomaisuuden hankintamenosta vähennettävä.

28 §

Verovuoden kulua on verovelvollisen sitä vaatiessa lisäksi enintään 25 prosenttia vaihtomaisuuden siitä hankintamenon osasta, jota ei 1 momentin säännösten perusteella ole katsottu kuluksi. Poiketen siitä mitä edellä on säädetty enimmäisprosenttimääristä, verovuoden kulua on enintään 10 prosenttia

1) muiden arvopapereiden hankintamenosta kuin asunto-osakeyhtiön ja muun sellaisen yhtiön osakkeiden hankintamenosta, jotka oikeuttavat määrätyn huonetilan hallintaan yhtiön omistamassa rakennuksessa, sekä

2) sellaisten vakioitujen optioiden hankintamenosta, jotka koskevat arvopapereita tai arvopapereiden hinnan kehitystä kuvaavan tunnusluvun muutoksen perusteella laskettavaa suoritusta.

30 §

Menojäännöstä laskettaessa vähentämättä jäänyt osa irtaimesta käyttöomaisuudesta verovuoden aikana saaduista luovutushinnoista ja muista vastikkeista katsotaan verovuoden veronalaiseksi tuotoksi *43 §:ssä säädettyin poikkeuksin.*

Voimassa oleva laki

41 §

Luovutetusta sekä tuhoutuneesta, anastetusta tai muusta syystä menetetystä muusta kuin 30 ja 31 §:ssä tarkoitettusta kuluvastä käyttöomaisuudesta saadut veronalaiset luovutushinnat ja muut vastikkeet tuloutetaan ja vähennyskelpoinen poistamatta oleva hankintamenon osa vähennetään sinä verovuonna, jona käyttöomaisuus on luovutettu tai menetys on todettu.

42 §

Maa-alueen vähennyskelpoinen hankintameno sekä arvopaperin tai muun kulumattoman käyttöomaisuuden hankintamenon vähennyskelpoinen osa, jota ei ole poistettu 1 momentin perusteella, poistetaan sinä verovuonna, jona maa-alue, arvopaperi tai muu kulumaton käyttöomaisuus on luovutettu.

43 §

Mikäli verovelvollinen jatkaa elinkeinotoimintaansa ja tekee todennäköiseksi aikovansa korjata vahingoittuneen käyttöomaisuuden tai hankkia uutta kuluvaä käyttöomaisuutta, tuloutetaan 34, 36, 37, 38 ja 39 §:ssä tarkoitettusta käyttöomaisuudesta saadut veronalaiset luovutushinnat ja muut vastikkeet poistamaton hankintamenoa vastaavaa osaa lukuun ottamatta vähentämällä ne uuden käyttöomaisuuden hankintamenosta tai vaurioituneen käyttöomaisuuden kuntoon saattamisesta johtuneista menoista. Luovutushinta ja vastike tai niiden osa, joita ei ole edellä mainituin tavoin vähennetty sinä verovuonna, jona käyttöomaisuus on luovutettu, tuhoutunut tai vahingoittunut, eikä kolmena tai, mikäli sen läänin lääninverovirasto, jonka alueella verovelvollisen kotipaikka on, verovelvollisen hakemuksesta erityisistä syistä niin päättää, useampana sitä seuraavana verovuotena, luetaan sen verovuoden tuotoksi, jonka aikana se olisi viimeistään ollut käyttöomaisuuden hankintamenosta vähennettävä.

Maa-alueen, arvopaperin ja muun kulumattoman käyttöomaisuuden veronalaiset luovutushinnat ja muut vastikkeet tuloutetaan sinä verovuonna, jona käyttöomaisuus on luovutettu, tuhoutunut tai vahingoittunut.

Ehdotus

41 §

Luovutetusta sekä tuhoutuneesta, anastetusta tai muusta syystä menetetystä muusta kuin 30 ja 31 §:ssä tarkoitettusta kuluvastä käyttöomaisuudesta saadut veronalaiset luovutushinnat ja muut vastikkeet tuloutetaan ja vähennyskelpoinen poistamatta oleva hankintamenon osa vähennetään sinä verovuonna, jona käyttöomaisuus on luovutettu tai menetys on todettu, 43 §:ssä säädettyin poikkeuksin.

43 §

Verovelvollisen vaatimuksesta vähennetään 30 §:ssä tarkoitettua menojäännöstä laskettaessa vähentämättä jäänyt erä sekä 33 §:n 1 momentin 2 kohdassa ja 34, 36, 37, 38 ja 39 §:ssä tarkoitettusta käyttöomaisuudesta tai verovelvollisen käytössä olevien toimitilojen hallintaan oikeuttavista osakkeista saatu veronalainen luovutushinta tai muu vastike, poistamaton hankintamenoa vastaavaa osaa lukuun ottamatta, verovuonna käyttöön otetun kuluva käyttöomaisuuden hankintamenosta tai kuntoon saattamisesta johtuneista menoista.

Verovelvollisen vaatimuksesta vähennetään pääasiallisesti verovelvollisen toimitilana käytettyä rakennuksesta tai verovelvollisen toimitilojen hallintaan oikeuttavista osakkeista saatu veronalainen luovutushinta tai muu vastike, poistamaton hankintamenoa vastaavaa osaa lukuun ottamatta, sellaisten osakkeiden, jotka oikeuttavat verovelvollisen toimitilojen hallintaan, hankinnasta ja tilojen kuntoon saattamisesta aiheutuneista menoista.

Jos verovelvollinen jatkaa elinkeinotoimintaansa ja tekee todennäköiseksi aikovansa hankkia tai korjata kuluvaä käyttöomaisuutta, tuloutetaan 1 momentissa tarkoitettua määrää, jota ei ole verovuonna vähennetty 1 tai 2 momentissa tarkoitettulla tavalla, kirjanpidossa tehty kuluva käyttöomaisuuden jälleenhankintavaraus vähentämällä se

Voimassa oleva laki

Ehdotus

viimeistään kolmantena verovuotena käyttöön otetun kuluvaan käyttöomaisuuden hankintamenosta tai kuntoon saattamisesta johtuneista menoista.

Jos verovelvollinen jatkaa elinkeinotoimintaansa ja tekee todennäköiseksi aikovansa hankkia tai korjata käyttöomaisuutta, tuloutetaan 2 momentissa tarkoitettua määrästä, jota ei ole verovuonna vähennetty 1 tai 2 momentissa tarkoitettulla tavalla, kirjanpidossa tehty toimitilan jälleenhankintavaraus vähentämällä se viimeistään kolmantena verovuotena käyttöön otetun 1 tai 2 momentissa tarkoitettua käyttöomaisuuden hankintamenosta tai kuntoon saattamisesta johtuneista menoista.

Jos varauksia ei ole edellä tarkoitettulla tavalla käytetty, ne luetaan sen verovuoden veronalaiseksi tuloksi, jonka aikana ne olisi viimeistään ollut käyttöomaisuuden hankintamenosta vähennettävä. Sen läänin lääninverovirasto, jonka alueella verovelvollisen kotipaikka on, voi kuitenkin myöntää verovelvollisen hakemuksesta erityisistä syistä pidennyksen edellä tarkoitettuun määräaikaan.

61 a §

Yhteisön muulta kuin kotimaiselta yhteisöltä saama osinkotulo ei ole veronalaista tuloa, jos osingon maksavan yhteisön asuinvaltion ja Suomen valtion välillä voimassa olevan kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi tehdyn sopimuksen määräyksen mukaan toisesta sopimusvaltiosta maksetut osingot ovat Suomen verosta vapaat samoin edellytyksin kuin suomalaisen yhteisön toiselle suomalaiselle yhteisölle maksamat osingot. Edellytyksenä on lisäksi, että osingonsaajan omistamat osakkeet tuottavat vähintään 10 prosentin äänimäärän osinkoa jakavan yhteisön yhteenlasketusta äänimäärästä.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 1990. Lakia sovelletaan ensimmäisen kerran vuodelta 1990 toimitettavassa verotuksessa.

Lain 61 a § on voimassa vuoden 1991 loppuun. Sitä sovelletaan vuodelta 1990 ja 1991 toimitettavassa verotuksessa.

Lain 28 §:n 2 momenttia sovelletaan vuodelta 1991 toimitettavassa verotuksessa. Vuodelta 1990 toimitettavassa verotuksessa 28 §:n 2 mo-

Voimassa oleva laki

Ehdotus

menttia sovelletaan sellaisena kuin se on 14 päivänä heinäkuuta 1989 annetussa laissa (661/89). Vuodelta 1991 toimitettavassa verotuksessa verovelvollisella on oikeus 28 §:n 2 momentin nojalla lukea kuluksi yhtä suuri markkamäärä kuin edellisenä verovuonna, kuitenkin niin, että kulun määrä ei saa ylittää edellisen vuoden verotuksessa voimassa olleita suhteellisia enimmäismääriä.
